

Bemærkninger til lovforslaget.

I medfør af den under og efter den anden verdenskrig gældende brændselslovgivning, begyndende med lov nr. 60 af 26. februar 1940 om fremskaffelse af indenlandsk brændsel, foregik al brunkulbrydning indtil 1. april 1954 under statens (landbrugsministeriets) kontrol, og formålet var at sikre en rationel udnyttelse af de jydsk-brunkulforekomster. Denne lovgivning tog ikke hensyn til spørgsmålet om en eventuel fremtidig anvendelse af brunkularealerne eller til disses fremtidige landskabelige udseende, idet man som følge af de herskende forhold mente at måtte undgå foranstaltninger, der kunne bevirke forsinkelser og fordyrelser for brændselsproduktionen.

Efter krigens afslutning foranledigede landbrugsministeriet i samarbejde med Det danske Hedeselskab og Jagttrådet for jagtfondens midler udført forsøgsvis tilplantning af nogle staten tilhørende, omgravede brunkularealer med en bekostning af 70 500 kr.

På grundlag af de herved indvundne erfaringer er der af hedeselskabet udført omfattende plantningsarbejder på brunkularealer i privat eje uden udgifter for arealernes ejere. Der har således i finansårene 1949-50 til 1956-57 været stillet ialt 164 800 kr. til rådighed af statskassen til dette formål. Beplantningen er udført i striber eller holme, der udgør 10 pct. af de behandlede arealer, hvorved udgiften pr. ha er reduceret til omkring 100-150 kr. Hensigten med denne tilplantningsmåde har været dels at gøre ejerne af arealerne interesseret i selv at fortsætte tilplantningen, dels at skabe muligheder for, at arealerne efterhånden kan gro til ved selvsåning.

De bevilgede midler er udelukkende anvendt til beplantning af arealer, hvor brunkulbrydningen har fundet sted i henhold til den tidligere gældende lovgivning om fremskaffelse af indenlandske brændselsmaterialer.

Mod forventning er der, efter at statskontrollen med brunkulgravningen ophørte, indtruffet en væsentlig stigning i brunkulproduktionen. Eksempelvis kan det anføres, at der i 1957 påregnes at være produceret ca. 3 mill. tons brunkul, hvoraf størstedelen er anvendt af elektricitetsværkerne.

Dette opsving i produktionen har aktualiseret de krav, der i tidens løb har været rejst fra forskellige sider om tilplantning af de omgravede brunkularealer.

Tilplantningen anses for påkrævet for at mod-

virke skader på omkringliggende arealer ved sandfygning samt for at tilsløre de landskabeligt uskønne arealer, hvor brunkulgravning har fundet sted. Ligeledes kan det i visse tilfælde være påkrævet at træffe foranstaltninger til at afværge udskridning.

For så vidt angår arealer, hvorpå en igangværende brydning agtes fortsat ud over 3 måneder efter lovens ikrafttræden, eller arealer, hvor der efter lovens ikrafttræden ønskes åbnet nye lejer, har man fundet det mest hensigtsmæssigt, at det pålægges brunkulproducenterne at fremkomme med en plan for en passende behandling og beplantning af arealet, hvorhos producenterne må stille sikkerhed — eventuelt i rater — for planens realisering. Disse planer vil særligt kunne indeholde bestemmelser om aflægning af rømjord på en sådan måde, at giftige jordlag tildækkes, og at arealerne efter endt brunkulbrydning ikke efterlades i en så stærkt kuperet stand, som det tidligere har været tilfældet. Planerne må derhos i almindelighed gå ud på, at der sker fuldstændig tilplantning af arealerne.

På arealer, hvor brunkulbrydning er afsluttet eller afsluttes inden 3 måneder efter lovens ikrafttræden, foreslås der iværksat en delvis beplantning ved offentlig foranstaltning med grundejernes samtykke eller — hvor grundejeren måtte foretrække det — beplantning ved hans egen foranstaltning med tilskud af statskassen. Hvor beplantningen skal foretages ved offentlig foranstaltning, vil der kunne følges de samme principper, som har været fulgt ved de foran omhandlede beplantninger, hvortil der har været ydet statsstøtte i finansårene 1949-50 til 1956-57.

Ifølge oplysninger fra Det danske Hedeselskab kan det anslås, at der af de ialt ca. 2 000 ha store arealer, på hvilke brunkulbrydning har fundet sted under statens kontrol, stadig henligger ca. 600 ha, som vil være egnede til beplantning efter de hidtil fulgte retningslinier, medens andre arealer på ialt ca. 50 ha er uegnede til beplantning, idet jorden op til jordoverfladen er opblandet med klæglag af en kemisk beskaffenhed, der gør arealerne utilgængelige for plantevækst.

De arealer, på hvilke brunkulbrydning har fundet sted efter statskontrollens ophør pr. 1. april 1954, skønnes at udgøre ialt ca. 1 000 ha.

Ifølge sagkyndig udtalelse må det antages, at der, såfremt brunkularealerne overlades til sig